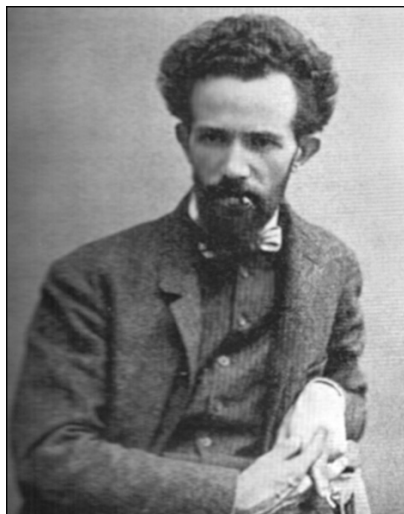

МУРАШКО Олександр Олександрович (до 1891 — Крачковський; 26. 08 (07. 09). 1875, Київ — 14. 06. 1919, там само) — живописець, педагог. Пасинок Олександра, племінник Миколи Мурашків. Член Нового товариства художників (1904), Мюнхен. сецесіону (1911), Товариства передвижників (1916). Навч. у Київ. рисув. школі М. Мурашка, С.-Петербур. АМ (1894–1900; від 1897 — у майстерні І. Рєпіна). За програмну картину «Похорон кошового» (1900) здобув право поїздки до Європи (1901–03). Перебуваючи у Парижі, писав портрети та картини з вулич. життя міста. У Мюнхені відвідував студію А. Ажбе. 1904–07 жив у С.-Петербурзі. Повернувся до Києва. Один з організаторів Київ. товариства художників (1916). Викладав у Київ. худож. училищі (1909–12). Спільно з А. Крюгер-Праховою відкрив студію (1913–17). Один із фундаторів (1917), проф. майстерні живопису (1917–19) Укр. АМ (Київ). Брав активну участь у закордон. виставках у Парижі, Відні, Амстердамі, Мюнхені, Венеції, що сприяло залученню укр. малярства до контексту європ. худож. процесів. Персон. виставки — 1909 у Берліні, Дюссельдорфі, Кельні. Належить до когорти митців, які заклали підвалини нац. культури 20 ст. Майстер портрета і жанр. полотен, М. створив систему живопису, в якій органічно поєднав традиції вітчизн. реаліст. школи з світло-просторовими ознаками імпресіонізму та декор. узагальненнями модерну. В істор. і жанр. картинах вірність натурі поєднував із декор. експресією кольору, віртуозністю мазка, ефектами пленер. живопису. Портрети відзначаються психологізмом, упевненим рисунком, вільною живописністю. Застрелений нічним патрулем ВЧК у Києві; на Лук'янів. кладовищі йому встановлено надгробок (автори Р. Гавриленко, М.

Химич, кер. М. Стороженко). Деякі картини зберігаються в НХМ (Київ), Нац. музеї у Львові, Дніпроп. (нині Дніпро), Одес., Харків. ХМ. Про життя митця Д. Добріян уклала кн. «“Ети десять лет большого, глубокого счастья...”»: Спогади Маргарити Мурашко» (К., 2016).

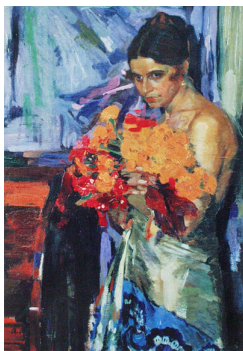
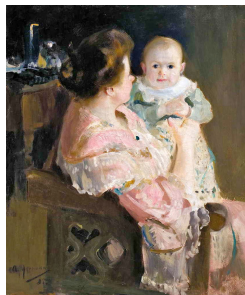
Основні твори

«М. Петров», «Г. Цисс» (обидва – 1898), «Олена Мурашко» (1899), «А. Крюгер-Прахова зі своїм первістком Володимиром» (1900-і рр.), «М. Нестеров» (1900), «Кав'ярня», «Паризька кав'ярня» (обидва – 1902), «Біля кав'ярні», «На вулицях Парижа», «Дівчина у червоному капелюсі», «Тетяна» (усі – 1903), «Дівчинка з собакою. Т. Язева», «Професор А. Прахов», «О. Нестерова» (усі – 1904), «Зима», «За кроснами. О. Прахова», «На ковзанці. О. Мурашко» (усі – 1905), «Я. Станіславський», «Старий учитель (М. Мурашко)», «На кормі. Ж. Мурашко» (усі – 1906), «Карусель» (1906; золота медаль 10-ї міжнар. виставки у Мюнхені, 1909), «Благовіщення» (1909), «Л. Куксіна», «Недільний день» (обидва – 1910), «Біля ставка», «Неділя» (обидва – 1911), «Селянська родина», «Пралю», «Тихе горе» (усі – 1914), «Стара жінка» (1916), «Квіткарки» (1917), «Автопортрет», «Жінка з квітами» (обидва – 1918).

Рекомендована література

1. Антонович Д. Олександр Мурашко. Прага, 1925;
2. Сліпко-Москальцев К. О. Мурашко. Х., 1931;
3. Шпаков А. Олександр Олександрович Мурашко: [Альбом репродукцій]. К., 1959;
4. Виставка творів Олександра Олександровича Мурашка: Каталог. К., 1966;
5. Олександр Мурашко: Альбом. К., 1980;
6. Лукомський Г. У вінок пам'яті художника (До 125-річчя від дня народж. О. О. Мурашка) // Укр. АМ: Дослідн. та наук.-метод. пр. К., 2000. Вип. 7;
7. О. Мурашко. Твори з колекції Національного художнього музею України. К., 2000;
8. Сівков О. Символізм і модернізм у малярстві Олександра Мурашка // ОМ. 2001. № 2;
9. Жбанкова О. Олександр Мурашко // Великие художники. К., 2003. Ч. 28;
10. Членова Л. Г. Олександр Мурашко. Сторінки життя і творчості. К., 2005;
11. Жбанкова О. Митець європейського рівня (До 130-річчя від дня народж. О. О. Мурашка) // Укр. АМ: Дослідн. та наук.-метод. пр. К., 2005. Вип. 12;
12. Добріян Д. М. Виставкова діяльність Олександра

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мурашко Олександр Олександрович / О. Б. Жбанкова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70443>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).